



این نو شтар، بررسی کوتاهی است دربارهٔ روند تشکیل یک اجتماع کوچک، و طراحی معماری و ساخت بنای یک نمونهٔ موفق کوهاووسینگ برای افراد کهنسال. خانهٔ گروه اوج، مجموعهٔ مسکونی‌ای است برای دوران کهنسالی تعدادی از اعضای "گروه کوهاووسینگ زنان مسن" (OWCH: Older Women's Cohousing Group) در لندن. داستان کامل شکل گیری خانهٔ گروه اوج، و بحث‌های مرتبط با کوهاووسینگ (ویژگی‌ها، فرصت‌ها، مزایا و نقدهای وارد به کوهاووسینگ) را می‌توانید از طریق این لینک در چهارمین اپیزود رادیو وید بشنوید: <https://zil.ink/radiovoid?v=1>

### تعريف و تاریخچهٔ کوهاووسینگ

"کوهاووسینگ"، یا "هم-کاشانگی"، گونه‌ای مسکن برای سبک زندگی اجتماعی است. در ساختمان کوهاووسینگ، افراد به صورت مستقل و در واحدهای خصوصی خودشان زندگی می‌کنند، اما ساختمان فضاهای اشتراکی ای برای فعالیت‌های گروهی و تعاملات اجتماعی هم سایگان دارد. به بیان ساده، کوهاووسینگ یک ساختمان یا مجموعهٔ مسکونی شبیه به یک محله کوچک است، که ساکنانش با یکدیگر آشنا هستند و حتی ممکن است روابط دوستی یا خویشاوندی با هم داشته باشند. همسایگان با هم رفت و آمد دارند و از حال یکدیگر باخبر می‌شوند، به یکدیگر در انجام کارها کمک می‌کنند و امکانات عمومی را با هم به اشتراک می‌گذارند. هدف از زندگی در چنین مجموعه‌ای این است که در کنار زندگی مستقل در آپارتمان یا خانهٔ شخصی، فضاهای مشترک بین همسایه‌ها بستری برای تعاملات اجتماعی بین همسایگان و بین ساکنان و افراد غیر ساکن فراهم کنند. به عنوان مثال همسایگان

می توانند هر هفته یا هر ماه با هم آشپزی کنند و غذا بخورند، فضای سبز مشترک را با هم نگهداری کنند، یا فعالیت های جمعی دیگری را بر اساس علایق مشترکشان شکل دهند.

کوهاو سینگ ها در دنیا با ایده ها و ریشه های فکری مختلفی شکل گرفته اند. ایده ای ساخت کوهاو سینگ های مدرن در ابتدای ۷۰ میلادی از برخی کشورهای اروپای شمالی مثل دانمارک، سوئد و هلند شروع شد (Ahn, Tusinski and Treger, 2018). زمینه ای ایده، سبک زندگی قدیمی رایج در این کشورها بود. انگیزه ای صلی که باعث رواج دوباره ای این سبک زندگی شد، موضوع احساس تعلق به یک اجتماع محلی (Community) بود. ایده های فمینیستی نیز در باز طرح این ایده نقش کلیدی ای داشتند (Vestbro and Horelli, 2012). در کوهاو سینگ ها، بسیاری از کارها به صورت مشترک انجام می شوند؛ مثلاً تعدادی از وعده های غذایی در هفته به صورت مشترک آماده می شوند؛ یا امکاناتی مانند پرستار بچه بین ساکنان به اشتراک گذاشته می شود؛ و به همین دلیل در این سبک زندگی حجم کارهای روزمره ای خانه و رسیدگی به کودکان که بیشتر بر عهده مادران است، کاهش پیدا می کند. علاوه بر این، در این تعاملات، سرمایه ای اجتماعی بین افراد در این جامعه ای کوچک افزایش پیدا می کند. در کشورهای اروپای شمالی، حمایت های مالی و قانونی نیز برای ساخت چنین فضاهایی شکل گرفته است و به همین دلیل، بیشترین تعداد کوهاو سینگ ها، با سبک های مختلف و ترکیب جمعیتی های مختلف، در این کشورها دیده می شوند.

موج دوم کوهاو سینگ، حدود دو دهه بعد از موج اول، در آمریکای شمالی اتفاق می افتند (Ahn et al., 2018). در کنار مسایل مطرح شده در موج اول، موضوع محوری در این موج، تعامل افراد یک محله و در نتیجه ای آن بیشتر شدن امنیت محله ها بود. شکل گیری همچین پروژه هایی در یک محله ای شهری، بستری برای ساخت روابط اجتماعی بین ساکنان یک محله، یا حداقل بخشی از آن می شود، و به واسطه ای این ارتباطات و آشنایی ها، امنیت محله افزایش می کند.

ایده ای محوری در موج سوم کوهاو سینگ، موضوعات پایداری و معماری دوستدار محیط زیست است (Space 10 and Urgent Agency, 2018). در این سبک زندگی، بسیاری از منابع مانند زمین، ساختمان، وسایل و خدمات، بین ساکنین به اشتراک گذاشته می شود. در نتیجه در عین حال که منابع از لحاظ اقتصادی برای ساکنان مقرنون به صرفه تر از سبک های دیگر زندگی هستند، به دلیل این تغییر در شیوه ای مصرف، تاثیرات مخرب بر محیط زیست هم کمتر است. موج سوم در کشورهای جنوب شرق آسیا و استرالیا اتفاق افتاده است و بحث های تطبیق پذیری ایده ای کوهاو سینگ در زمینه های جغرافیایی و فرهنگی متنوع نیز در این موج مطرح شده است.

### ایده ای کوهاو سینگ برای افراد کهنسال و تشکیل گروه اوج

جرقه ای ایده ای تشکیل گروه اوج و ساخت کوهاو سینگ برای یک گروه کهنسال در لندن، حدود بیست سال پیش، در حین یک مجموعه سخنرانی درباره "بررسی تجربیات کوهاو سینگ در اروپا" زده شد. پس از این برنامه، چند نفر از شرکت کنندگان که به دنبال گزینه ای برای زندگی مستقل و اجتماعی در دوران کهنسالی بودند، گروه کوچکی را تشکیل دادند (Older Women's CoHousing, n.d.). خانم "ماریا برنتون"، محقق اجتماعی و یکی از سخنرانان برنامه نیز برای پیشبرد ایده با گروه همراه شد.

پروژه ای گروه اوج، یک روند طولانی چندین ساله و پر از فراز و نشیب است. در طی سال های به ثمر رسیدن ایده، نهادها و انجمن ها و خیریه های متفاوتی در زمینه های مسکن دوره سالمندی، مسکن زنان، و شکل گیری جوامع کهنسال مستقل، با گروه اوج همکاری کردند. برگزاری کارگاه های متنوع برای تقویت مهارت های اجتماعی اعضاء، از نمونه های این همکاری هاست.

این گروه با تلاش های زیاد موفق شده اند اولین پروژه ای کوهاو سینگ برای افراد مسن را در بریتانیا اجرا کنند (Brenton, 2001). خانه ای گروه اوج، new ground نام دارد؛ که برداشتی از اصطلاح انگلیسی breaking the new ground، به معنی کار جدید و خلاقانه است. این پروژه، آلترناتیو خلاقانه ای برای زندگی شادتری در دوران کهنسالی ساخته است. فضای

مسکونی ای برای بازنیشته هاست که با همکاری خود ساکنین اداره می شود. استقلال افراد مسن و حریم خصوصی شان را حفظ می کند، و در عین حال، امکانی برای حفظ روابط و تعاملات اجتماعی در زندگی هر روزه می سازد.

## طراحی کوهاوینگ

طراحی معماری کوهاوینگ ها، باید تسهیل گر روابط و تعاملات بین همسایگان باشد. در دهه های اخیر، تحقیقات بسیاری درباره طراحی معماری در راستای ایجاد فرصت برای شکل گیری روابط اجتماعی بین ساکنین یک محله یا مجموعه ی مسکونی انجام گرفته است . ابزارها و شیوه های آنالیز فضایی جدید (Turner, 2001) نیز فرصت مناسبی برای معماران و طراحان شهری به وجود آورده اند تا تصویر واقعی تری از تاثیر تصمیمات طراحانه ی خود بر نحوه ی حرکت و تعامل کاربران در فضاهای به دست آورند. طبق مشاهده ها و تحلیل نمونه های ساخته شده، عوامل مختلفی مثل موقعیت مرکزی و در دیدرس بودن فضاهای عمومی مشترک، تراکم و تعداد کاربران این فضاهای وجود سلسله مراتب در تبدیل فضای عمومی به خصوصی، میزان نور طبیعی، مبلمان و انعطاف پذیری فضاهای عمومی مشترک برای تطبیق با نیازها و علائق متنوع کاربران، اهمیت و نقش تاثیرگذاری در تسهیل تعاملات اجتماعی یک مجموعه ی کوهاوینگ دارند (Williams, 2005; Farshidi, 2016).

از سوی دیگر، روند طراحی مشارکتی بنا بین گروه معمار، ساکنان ساختمن و ذینفعان پژوهه، نه تنها فضاهای زندگی هر روزه را به خواسته ها و نیازهای پیدا و پنهان کاربران نزدیک می کند، بلکه روابط درون گروهی بین اعضای این جامعه کوچک را هم تقویت می کند. به همین دلیل طراحی معماری کوهاوینگ ها می تواند فرصت مناسبی برای طراحان و معماران باشد تا از کلیشه ها و پاسخ های رایج طراحی فضاهای مسکونی فاصله بگیرند و با در نظر گرفتن ویژگی ها و نیازهای کاربران، فضا را خلاقانه تر طراحی کنند (Devlin et al., 2015).

## منابع

- Ahn, J., Tusinski, O. and Treger, C. (2018). *Living Closer - The many faces of co-housing*. London: RIBA.
- Brenton, M. (2001). 'Older people's CoHousing Communities', in Peace, S.M. (ed.) and Holland, C. (ed.). *Inclusive Housing in an Aging Society - Innovative Approaches*, Bristol: The Policy Press, pp. 169-188.
- Devlin, P., Douglas, R. and Reynolds, T. (2015). Collaborative design of Older Women's CoHousing. *Working with Older People*, **19**(4), pp. 188-194.
- Farshidi, A. (2016) *Impact of design on social interaction within urban residential developments in Scotland*. Robert Gordon University. PhD Thesis.
- Older Women's Co-Housing. (n.d.). OWCH History. viewed 20 January 2021, <<https://www.owch.org.uk/history#the-beginnings>>
- Space 10 and Urgent.Agency. (2018). *Imagine - Exploring the brave new world of shared living*. Copenhegen: Narayana Press.
- Turner, A. (2001). *UCL Depthmap*. London: University College London.
- Vestbro, D. U. & Horelli, L. (2012). Design for gender equality - the history of cohousing ideas and realities. *Built Environment*, **38**(3), pp. 315-335.
- Williams, J. (2005). Designing Neighbourhoods for Social Interaction: The case of Cohousing. *Journal of Urban Design*, **10**(2), pp. 195-227.



جلسه های گروه اوج



بازدید گروهی از سایت



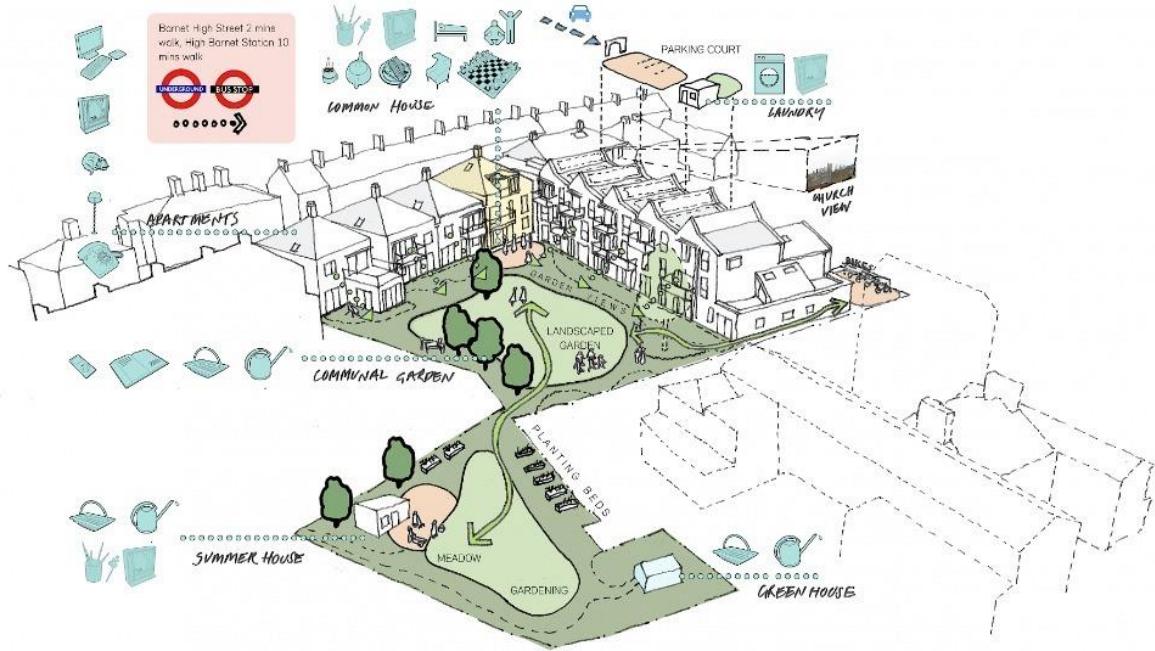
طراحی مشارکتی معماران و اعضای گروه اوج



استفاده از ابزارهای طراحی مشارکتی



بازدید از پروژه در حین ساخت



تصویر سه بعدی طرح نهایی



پلان همکف



پلان طبقه اول



پلان طبقه دوم



تصویر ساختمان نهایی، از داخل حیاط



باغ و کارگاه صنایع دستی



آشپزخانه و نشیمن مشترک



پارکینگ و ورودی ساختمان



فضای داخلی یکی از آپارتمان ها



اعضای گروه در ساختمان نهایی